

Zraková percepce

Podpůrný materiál k předmětu Reeducace SPU

- Vyvíjí se již **od narození**
- Dítě nejprve vnímá **světlo a tmou**, později **obrysy** předmětů
- Postupně se rozvíjí a zvětšuje **diferenciace tvarů** (jedna z nejdůležitějších schopností pro nácvik čtení a psaní)
- Již dvouleté dítě je schopno **identifikovat předmět** či osobu nezávisle na barvě, postavení, vzdálenosti nebo dopadu světla
- V předškolním věku dítě vnímá spíše **globálně**, méně uplatňuje vnímání analytické zaměřené na detaily a jejich porovnávání
- U dětí, které v budoucnu mají problémy ve čtení a psaní se už v předškolním věku objevily **nedostatky v rozlišování tvarů lišících se podle horizontální a vertikální osy**
- Děti zrakem **nepřesně rozlišují detaily**, kterými se písmena liší (např. m-n při čtení, r-z při psaní) a písmena lišící se polohou v prostoru (b-p-d)
- Také se objevují obtíže ve **vedení očních pohybů** (vedení očí po řádku je chaotické s návraty zpět)
- Jsou-li nedostatky ve vývoji zrakové percepce izolované bez dalších obtíží, dítě je může kompenzovat a obtíže ve čtení a psaní se nemusí objevit
- Při reeducaci se souběžně pracuje s oblastmi, které spolu souvisí (např. zraková paměť a zraková diferenciace)

Projevy nedostatků ve zrakové percepci

- Horší rozlišování tvarů, písmen, číslic
- Spolupůsobí zde problémy v oblasti pravolevé orientace a orientace v prostoru, nedostatky v očních pohybech
- Dyslexie
- Dysortografie (promítání do správnosti opisu, přepisu, kontroly diktátu,...)

Oblasti reeducace

- Rozlišování barev a tvarů
- Zraková diferenciace
- Zraková analýza a syntéza
- Zraková paměť
- Rozlišování figura-pozadí

- Rozlišování reverzních figur
- Cvičení očních pohybů
- Postřehování, zvětšování rozsahu fixací

+ vždy začínáme od konkrétních předmětů k jejich znázornění, poté abstraktní tvary a symboly až po složitější

Rozlišování barev a tvarů

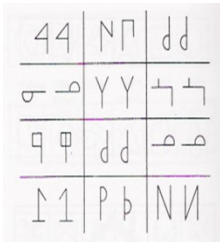
Zraková diference

Zraková analýza a syntéza

Zraková paměť

Figura a pozadí

Rozlišování reverzních tvarů

Zrak a proces čtení

- Oční pohyby po řádku: střídání okamžiků **fixace** a **trhaných pohybů vpřed** (tzv. sakády), případně i s **pohyby zpět** (tzv. regrese)
- V okamžiku fixace je zraková ostrost největší (i během sakád je ostrost vysoká)
- Čím vyspělejší čtení, tím méně fixací je potřeba

Jak vypadá správné čtení

- Oči se vědomě **zaměří na text, dešifrujeme** jej a dojde k přenosu **grafických znaků do mozku**, jejich **dekódování, sestavení do slov, uložení do paměti, konfrontace s textem, zpracování** pomocí programů hledajících smysl čteného s přihlédnutím k dosavadnímu slovníku a informacím

Čtení u dyslektiků

Reedukace očních pohybů

Postřehování, zvětšování rozsahu fixací